

Velja v Ljubljani in

po pošti:

elo leto . . . K 300—
pol leta . . . " 180—
četrta leta . . . " 90—
za mesec . . . " 30—

Za inozemstvo:

elo leto . . . K 480—
pol leta . . . " 240—
četrta leta . . . " 120—
za mesec . . . " 40—

Uredništvo je v Ljubljani, Františkanska ulica šte. 61.
Telefon šte. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 160 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarja
četrtletno . . . 2 dolarja

—rečnički naj pošiljajo

—nakaznici.

—Pavšalni franko

—naj po

—in stes

—55. num

—cnika 2 K

—za veta. popust.

Licijalna knjižnica

Ljubljana.

Nadaljevanje debate o ustavi.

Beograd, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Ustavotvorni odbor je danes nadaljeval razpravo o vladnem načrtu ustave. Prvi je izjavil zemljoradniški posl. Mihajlo Avramović, da so se v tem načrtu upoštevala samo politična vprašanja, ne pa tudi socialna in ekonomska. Ako hoče postati naša država socialna država, morajo biti v ustavi urejena tudi socialna vprašanja. Avramović govori nato o osebnih lastninah, ki ne sme biti antisocialna. Predlaga nato, naj se načrt ustave izpremeni v svojem drugem delu.

Posl. dr. Vesnić izjavlja, da je Pašićev načrt samo izpopolnjen načrt vlade, kateri je on predsedoval. Nekatera vprašanja države se urejajo potem ustave, druga potem zakonov. Najboljša ustava je ona, ki je najkrajša. Dr. Vesnić govori nato proti temu, da bi se zlasti zaščitili interesi in potrebe posameznih stanov. Nastopa proti mnenju posl. Avramovića o osebnih lastninah, ki je potrebna za osebno svobodo.

Govorec o dvodomnem sistemu, izjavlja, da bi se s tem dvignil naš

parlamentarizem, ki je zadnje čase zelo padel.

Posl. dr. Vošnjak poudarja, da je v Srbiji bolj razvit smisel za državo, v drugih pokrajinah pa smisel za socialna in gospodarska vprašanja. To se mora v bodoče izenačiti. Ako bi se pojavil razredni boj, mora država nastopiti proti temu. Govornik govori nato o krfski deklaraciji, ki je bila samo dokument manifestacije neosvojenega naroda. Uničila je vse historizme, zgodovinsko Hrvatsko, plemensko Slovenijo in veliko Srbijo. Govorec o centralizmu izjavlja, da smo vsi za unitarizem, za centralizem pa ne. Centrale naj bodo državne centrale, a ne plemenske. — Kar se tiče eno-, ali dvodomnega sistema, se ne odloči ne za eno, ne za drugo. Slovenci so prišli v Beograd v prepričanju, da tam ne bo plemenskega separatizma. Mi hočemo, da se razvijajo naše lokalne energije in smo za svobodno samoupravo. Smo pa proti administrativnemu centralizmu. — Seja se je zaključila ob eni popoldne. Prihodnja seja jutri ob 9 in pol popoldne.

Češko-italijanski politični odnošaji.

LDU, Rim, 6. februarja (Stefani.) Danes popoldne je dal kralj na čast češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša zajet, katerega so se udeležili mnogi ministri in odlične osebnosti. Zunanji minister grof Storza je pozdravil gosta in poudaril enakost interesov obeh držav. Kakor tudi skupno voljo, da se gospodarski in moralni odnošaji poglobijo in da bi bili iskrenjši in plodonosnejši. Dr. Beneš je odgovoril italijanski, da se šteje srečnega, da more izraziti globoko in odkritosrečno prijateljstvo Češkoslovaške zaradi uslug, ki jih je izkazala Italija. Veseli ga tudi, da med obema narodoma ni nobenih nesoglasij.

Trst, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Listi poročajo iz Rima o govorih italijanskega in češkoslovaškega zunanjega ministra, ki sta ga imela na dnevu, katerega je privedel grof Storza Benešu v počastilo. Ob tej priložnosti je Storza naglasil, da smatra Italija in Češkoslovaška ene in iste politične interese. Nato je napil dr. Benešu kot vernemu tolmaču italijanskega mišljenja. V odgovoru na napitico je izjavil dr.

Beneš, da sta si češkoslovaški in italijanski narod v vseh političnih in gospodarskih vprašanjih edina in da bosta to medsebojno zvezo krepila.

Rim, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Govorec o svojem potovanju v Rim, je češkoslovaški zunanji minister izjavil med drugim, da je prepričan, da nobena sila na svetu ne bo mogla preprečiti trgovinske poti preko Trsta, naravne luke Češkoslovaške, ali celo uničiti. Posvetovanje v Rimu bodo dala odnošajem novo in širšo podlago.

LDU, Rim, 6. februarja (Stefani.) Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je izjavil uredniku Agenzie Stefani: Češkoslovaška je miroljubna. Stremi za tem, da bi se preprečila vzpostavitev Habsburžanov. Vzpostaviti se morajo trgovinski odnošaji, zlasti z Italijo. Pogajanja v Rimu bodo imela dragocene uspehe ter bodo privedla iskreno skupno delovanje in sozlasje nazorov glede konference v Portorože.

POSVETOVANJA RADIČEVCEV.

Beograd, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Semkaj je dospel dr. Gjuro Basariček, narodni poslanec Radičeve stranke ter posetil več političnih in parlamentarnih klubov. Dr. Basariček je izjavil našemu dopisniku, da se vrši 10. t. m. v Zagrebu zborovanje poslancev Radičeve stranke, na katerem bodo razpravljali o vprašanju ustave in ob tej priliki statuirali seljačka prava in značaj seljačke države. Dr. Basariček bo na tem zborovanju tudi poročal o svoji misli v Beogradu ter se bo sklepalo o nadaljnji taktiki stranke. Izvolil se bo ožji odbor, ki bo pretrgaval aktualna vprašanja in sklenil, ali pojdejo poslanci Radičeve stranke v Beograd, ali ne.

DR. KOROŠEC PREKLICUJE VEŠTI O OPOZICIJSKEM BLOKU.

Beograd, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Dr. Korošec dementira vesti o nekem bloku Jugoslovenskega in Narodnega kluba ter muslimansko organizacijo. Te vesti so se razširile vsled ponovnih sestankov šefov teh klubov, zlasti po sestanku, ki so ga imeli v Subotici.

RADIKALCI IN SENAT.

Beograd, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Doznava se, da so se večina poslancev v radikalnem klubu izjavila proti gorju zboru. Za senat so se izjavili dr. Vesnić, M. Trifković in dr. Ninčić, proti pa dr. Laza Marković, podpredsednik konstituantne Čolice in Nikola Pašić.

ANEKSIJSKA PROSLAVA V GORICI.

Gorica, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Včerajšnja aneksijska proslava v Gorici je potekla kaj klaverno. Iz Rima ni prišla niti ena znamenita vojaška ali politična oseba. Brzobjavo je pozdravil Goričane — slavitelje general Diaz, kateremu je odgovoril v imenu mesta senator Bombig, ki je poslal običajno udanostno brzobjavko tudi italijanskemu kralju. Udeležba pri proslavi, izven običajne hujskače, je bila pičila.

DR. VESNIČ ODSTOPI KOT POSLANEC.

Beograd, 7. febr. (Izvirno poročilo.) V političnih krogih trdijo, da bo dr. Vesnić radi boleznj odložil svoj poslanski mandat ter se umaknil iz političnega življenja.

POTOVANJE PROMETNEGA MINISTRA V JUŽNO SRBijo.

Beograd, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Prometni minister Jovanović odpotuje v južno Srbijo, kjer je vsled pomanjkanja premoga nastala težka prometna kriza. Minister odide najbrže tudi v Solun, da uredi vprašanje našega uvoza in izvoza preko Soluna.

PROMETNI PARK NAM OSTANE.

Beograd, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Reparacijska komisija je sklenila, da se vse lokomotive in vagoni, ki so bili zaplenjeni od 13. novembra 1918, smatrajo za vojni plen dotične države. Vselej tega naša država ne bo morala oddati gotov del prometnega parka, ki so ga zavezniki svoj čas zahtevali.

DELO ZA ENOTNO JUGOSLOVANSKO ČASNIKARSKO ORGANIZACIJO.

Zagreb, 7. febr. (Izvirno poročilo.) V soboto in nedeljo se je vršilo v Zagrebu posvetovanje odposlancev vseh novinarskih društev naše države o ujedinjenju vseh obstoječih društev v edinstveno novinarsko organizacijo. Društvo jugoslovenskih novinarjev sta zastopala glavni urednik »Jugoslavije« Stanko Virant in urednik »Slov. Naroda« Božidar Vodeb. O svojih sklepih glede edinstvene organizacije se je danes zvečer izdal nastopni komunikat:

Pooblaščen delegati Srbskega novinarskega društva v Beogradu, Hrvatskega novinarskega društva v Zagrebu, društva jugoslovenskih novinarjev v Ljubljani in Udruženje novinarjev Bosne i Hercegovine v Sarajevu so sklenili na svojih sejah dne 6. in 7. febr. t. l. v Zagrebu nastopno:

1. Da se konstituenta (ustanovni občni zbor) novinarskega udruženja skliče na katoliško Veliko noč, t. j. dne 27. in 28. marca 1921 v Sarajevu in da se ji predloži osnovna pravila, sprejeta sporazumno na sejah pooblaščenih delegatov teh društev.

2. Likvidacija dosedanjih društev se mora v zmislu pravil poedinih društev končati najkasneje do 15. marca t. l. Likvidacija postane pravnoveljavna, čim se sprejmejo pravila Jugoslovenskega novinarskega udruženja na konstituenti in čim se izvoli uprava društva.

3. Imovina poedinih društev preide v last Jugoslovenskega novinarskega udruženja takoj po likvidaciji dosedanjih društev. Imovina Udruženja se bo upravljala po pravilih novega udruženja.

4. Podpisani pooblaščen delegati novinarskih društev tvorijo začasni odbor novega Jugoslovenskega novinarskega udruženja. Ta odbor ima nalogo, da pripravlja vse potrebno za skupščino Udruženja v Sarajevu. Na skupščini Jugoslovenskega novinarskega udruženja v Sarajevu imajo pravico glasovanja vsi redni člani, ki so bili v dosedanjih društvih vpisani najkasneje en mesec pred likvidacijo dotičnega društva.

Krešimir Kovačić, Ante Brozović — Za Hrvatsko novinarsko društvo, Radislav Mitrović — za Srbsko novinarsko društvo, A. Hilz Vjeravac, Stevo Dmitrović — za Udruženje novinarjev Bosne i Hercegovine, Stanko Virant, Božidar Vodeb — za Društvo jugoslovenskih novinarjev v Ljubljani.

Na posvetovanju so razpravljali tudi o načrtu pravil edinstvenega društva ter statuta za penzijski fond. — V nedeljo zvečer so zagrebški novinarji priredili svojim tovarišem iz drugih krajev naše države slavnostno večerjo, pri kateri je govorilo več govornikov. Za slovensko društvo je govoril glavni urednik »Jugoslavije« Stanko Virant. V vseh govorih se je naglašala potreba večjega medsebojnega spoznavanja novinarjev in medsebojnega poročevanja o razmerah vseh delov naše velike domovine ter potreba edinstvene organizacije za zavarovanje novinarjev v slučaju smrti in bolezni, in sicer z materijalno podporo države in delodajalcev po načinu delavskih zavarovalnic.

IZPLAČANJE 20% ODBITKA ZA VSOTE POD 1000 K.

LDU, Beograd, 6. feb. (Presbiro.) Finančni minister je v zmislu člena 25. finančnega zakona izdal generalni direktorji državnih dolgov nalog, naj pripravi vse potrebno, da bi se moglo čimprej izplačati začasne priznanice izpod 1000 kron od onih 20%, ki so bili zadržani povodom žigosanja bankovcev. Pričetek izplačevanja in kraji se bodo naknadno objavili.

Vprašanje luke Baroš.

Rapalska pogodba je ratificirana, ratifikacijske listine so izmenjane in določajo se komisijske, ki izvedejo podrobnosti, med drugim tudi natančno fiksanje mejne črte.

Na krivični meji, ki jo je Italijanski imperijalizem urezal v živo naše narodno telo, alibit razburja našo občutljivost odsek pri Sušaku, kjer leži luka Baroš. Zdal ko nam je tudi Reka toliko kot izrgana, nam nudi vsaj to pristanišče zasilno, provizorno nadomestilo, kjer bo mogoče Sloveniji ter Hrvatski posredno, pa tudi ostalim severovzhodnim delom države komunicirati čez morje s svetovnim prometom. In ker je sanacija gospodarskih neprilic predpogoj vsej socialni in politični sanaciji, je razumljivo, da je ta zasilni, provizorni izhod na Adrijo po baroški luki za nas takorekoč življenjskega pomena, eden glavnih pogojev notranje državne konsolidacije.

Ko so se razvedele nesramne določbe rapalske mirovne pogodbe, so Italijanski listi D'Annunzio in Rečani zagnali krik, da se mora baroška luka priključiti Reki. Delali so se, kot da mirova pogodba ne obsega jasnih določb glede pripadnosti Baroša in kot da spada to šele pod podrobno mejno določitev. Vzpričo ponizajočega in neenakega položaja, v katerem smo se nahajali napram Italiji, se je naše javnosti polastil nemir, kajti ob toliki narodni nesreči, kakor jo je prinesel rapalski »sporazum«, bi pač vendarle prekoračilo mero

onega, kar moremo prenesti, ako naj bi prišla vrh vsega še izguba Baroša.

Bilo je tedaj primerno, da se je oglašal sam Trumbić in nam zagotovil, da Baroš je naš, da le to temeljem rapalske pogodbe izven vsakega dvoma. Po visokem mestu, ki ga je zavzemal Trumbić, imamo pač sigurnost, da je njegova izjava resnična.

Vračamo se sedaj, ko postaja rapalska pogodba resnično dejstvo, nazaj k temu vprašanju, ker nas zadržanje našega najnovejšega »prijatelja« sili k temu. Italijansko časopisje je začelo propagando za revizijo rapalske pogodbe, pri čemer dela alasti na to, da se nam ugrabi še luka Baroš. Poznamo metode učencev Macchiavelija, in prav nič čudno bi se nam ne zdelo, ako bi gospod Storza tepega dne na podlagi Italijanskega »javnega mnenja« predlagal korekturo mejnih določb.

Mi opozarjamo z vso resnostjo ne le naše zastopnike, marveč tudi Italijo, naj ne tira naše potrepljivosti preko meje, ki jih je mogla naša žilava priroda pripustiti. Baroš je v danem položaju tako važen za vso severozapadno polovico države, da ga ne odtehta nobena protikoncesija. Ako ne marajo naši diplomati doživeti še hujskega sprejema, kakor so ga ob povratku iz Liturije, sprejema, ki bi njih same ednesel, naj povedo gospodi Storza, Giolittiju in Co., kje se neha moč macchiavelizma in kje se začneja sila jugoslovenskih pesti. Baroš mora ostati izven diskusije, ali pa se anulira ves rapalski sporazum.

ODBOR ZA TRGOVSKO POGODBO Z ITALIJO.

Beograd, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Pod predsedstvom dr. Mihajle Popovića se je osnoval poseben odbor, ki bo pripravljaj gradivo za trgovinski ugovor z Italijo.

ZAVEZNIŠKI DOLGOVI IN AMERIKA.

London, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Izjava angleškega finančnega ministra, ki jo je dal zadnji petek v Birminghamu, namreč da je angleška vlada predlagala formalno nabiranje medzavezniških dolgov in da ameriška vlada ni sprejela tega predloga, je v Newyorku vzbudila veliko senzacijo. Ameriški publikli ta predlog ni bil znan. V vladnih krogih v Washingtonu menijo, da zavezniki morejo in hočejo plačati svoje dolgove Ameriki.

KONFERENCA V PORTOROSE SE VRŠI.

Budimpešta, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Iz budimpeštanskega vira se zadnje dni razširjajo vesti, da se konferenca nasledstvenih držav v Portorože ne bo vršila. Te tendencijske vesti se odločno dementirajo. Ravno nasprotno je že določeno, da pride do te konference.

SESTAVLJANJE NOVE GRŠKE VLADE.

LDU, Atene, 6. febr. Kralj je poveril sestavo novega kabineta dosedanjemu finančnemu ministru v Rhalisovemu kabinetu Kalogeropulosu. Kalogeropulos prevzame portfelj zunanjih poslov, Gunarls vojno, Protopotadakis finance in Theotokis pravosodje.

MONAKOVO PROTI SKLEPOM PARIŠKE KONFERENCE.

Berlin, 7. febr. (Izvirno poročilo.) Iz Monakovega javljajo: Včeraj je bila v Monakovem velika demonstracija, katere se je udeležilo nad 25.000 oseb. Množica je demonstriala proti sklepom pariške konference. Med govori je bil najznamenitejši govor podpolkovnika Psylandra, ki je bil svojčas član nemške mirovne delegacije v Versaillesu. Psylander je pozivljaj ljudstvo k narodni ednosti proti pariškemu diktatu. »Ako pridejo«, je izjavljaj govornik, »bodo videli pesti! Množica je vzklikala: »Le naj pridejo!« Ko so odpeli patrijotične pesni, se je demonstracija zaključila.

»BRATJE KARAMAZOVI«

Vilek gostovanja članov »Hudočestvenega teatra« v Ljubljani pomenja brez dvoma nedeljska in ponedeljkova uprizoritev devetih odmkov iz Dostojevskega romana »Bratje Karamazovi«. S tem delom je stopila pred nas cela Rusija, kakor jo je poznal veliki Dostojevski. Kreačije gg. Pavlova, Kačalova, Bakšjeva, Komisarova, Bersejeva in Masallitina ter dam g. Germanove, Orlove in drugih so naše izraz v taki obliki, da je občinstvo moralo občutiti vso neizmerno veličino ruske umetnosti. Na prvi ne drugi večer ni hotelo koncem predstave odobravaje prenehati. Oba večera sta zapustila v občinstvu enodušno sodbo in globok utis, da pomeni gostovanje »Hudočestvenikov« za Ljubljano neprecenljivo dragocen dogodek. — Prihodnja predstava bo v sredo; uprizori se »Potop«.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

7. februarja.

Valute in devize.

Zagreb: Devize: Berlin 236—237,50
Italija 533—535, London 570—0, New York
kabel 149—0, ček 146—148, Pariz izplačilo
1020—0, Praga 186,50—187, Svica 2300—0,
Dunaj 2130—2150, Valute: Ameriški dolarji
144,50—145, avstrijske krone 24,50—
25, češkoslovaške krone 173—175, francoski
franki 985—1000, napoleondori 472—283
nemške marke 230—231, italijanske lire 515
—520.

Beograd: Valute: dolarji 36,20—36,30,
franc. franki 247—250, funti 132—133,
lire 130—132, leji 49,50—50, levi 44—45,
marke 57—57,75, češke krone 44—46, avstr.
krone 6,80—7,20, napoleondori 120—120,50.
Devize: London 138—140, Pariz 350—352,
Praga 47—47,50, Dunaj 5,40—5,45 Berlin
58,50—59, Milan 132,50—133,50.

Curib: Curisko borzno poročilo le
danes izostalo.

Dunaj: Dolarji 714—718, marke 1127
do 1133, funti 2730—2750, francoski franki
4940—4980, lire 2535—2555, dinari 1880
do 1900, poljske marke 84—86, švicarski
franki 11,410—11,450, češke krone 889 do
895, madžarske krone 125,50—127,50.

Praga: Marke 128,75, švicarski franki
1298,50, lire 287, francoski franki 554,
funti 309,50, dolarji 79,50, dinari 200, av-
strijske krone 10,90, poljske marke 7,75.

Efektii.

Zagreb: Banka za Primorje 0—1100,
Banka za trgovino, obrt in industrijo 375
—380, Hrv. Eskomptna banka 1495—1500,
Jadranska 1750—0, Jugoslovenska 550—560
Ljubljanska kreditna 985—980, Narodna
banka 635—640, Prireditelna 9200—9300,
Rueška pučka 470—475, Slov. Eskomptna
0—450.

Po aneksijski proslavi.

Aneksijske orgije fašistov in drugih nacionalistov v Gorici in po istrskih mestih so končane. Proslava aneksije je šla mimo. Z bučnimi fanfarami, z govori, polnimi fraz in laži, s svečanostmi, ki se nikakor ne spodobijo vprico položaja jugoslovanskega naroda v anektiranem ozemlju, so proslavili italijanski priklopitve jugoslovanskega zasedenega ozemlja k italijanskemu kraljestvu.

V naših krajih, v Gorici in po Istri so že pred temi proslavami zavladali italijanski zakoni. Zavladali so v znamenju brutalne sile, v znamenju kršitve samoodločbe narodov in proti volji stoletičev, ki govorijo naš jezik in se čutijo Jugoslovane.

Bodi! Nobena zmaga še ni bila izvojevana brez žrtev. Tudi Primorska zahteva svoje, da bo dan njene osvoboditve izpod italijanskega jarma tem lepši in sijajnejši. Ironija usode je pač, da je moral primorski del našega naroda, njegova najbolj živa veja izpod avstrijske sužnosti, mesto v jugoslovansko svobodo — v italijansko ječo. Kajti malokatera dežela Slovenije si je tako želela Jugoslavije kakor naše Primorje.

Naše Primorje bo ohranilo Jugoslaviji vdanost in vero v boljšo bodočnost. Ohranilo bo vero v osvoboditev in ta vera ga bo krepila v vseh sedanjih mukah in težavah, ki mu jih nalaga ohola tučevna peta. Naš narod v Primorju bo delal tiho in vztrajno, delal kulturno, delal gospodarsko, delal tudi politično. To delo za ohranitev njegove individualnosti mu bo tudi otelo življenje in prineslo končno osvoboditev.

Naloga nas, ki smot ostan začasne meje, pa je, da delamo za okrepitev naš drž. za njeno izpopolnitev, za njeno osvoboditev od notranjih škodljivih vplivov, za njen preporod. S tem ustvarjamo temelj za bodočnost naših neodrešenih bratov, pripravljamo dan, ko bodo sedaj še raztreseni udi, zbrani v eno celoto, dali Jugoslaviji tisto ozemlje in tisto mejo, ki ji gre po božjem zakonu in pravičnih človeških postavah.

Naše represalije.

Zgodil se je čudež, zgenili smo se. Naša vlada in ne samo pokrajinski, temveč tudi centralna, je nastopila radi preganjanja Korošcev. Pašić je protestiral, v Ljubljani pa je izšla prepoved vseh nemških prireditev in pripravila se še nekaj, kar pa je sedaj še tajno.

Kakor pozdravljamo, da se je vlada vendarle zgenila, tako pa ne odobramo načina, kakor se je to zgodilo. Protest na Dunaju je zakasnel in brez efekta. Treba je zgrabiti tam, kjer je učinek sigurni in pri Avstriji so to prazne blagajne. Protest bi bilo treba nasloviti na medzvezniško konferenco in tam odločno povedati, da se ne sme dovoliti Avstriji finančne podpore, dokler striktno ne izpolnjuje senzermske pogodbe.

Vse nemške prireditve so prepovedane. Prav! Ali pomislimo čisto trezno, kaj bo s tem doseženo. Mesto na javnih prostorih, se bodo zbirali Nemci v zaprtih in radi tega se ne bodo niti manj zabavali, niti ne bodo manj udrihali čez nas. Nasprotno, na tistem in na skrivaj bodo s podvojeno silo jačili svojo slogu, ker jih mi s polovičarsko strogostjo naravnost družimo.

Zato je naše stališče vedno bilo, da se naj pošteno udari, kadar se udari. Ni nobene nevarnosti za nas, če priredijo Nemci še toliko zabav, od katerih plačajo končno davek, za nas je le nevarno, da se krepe na naš račun med nami. Udariti jih gospodarsko, to ima pomen. Nemške uradnike, nemške oficirje seznaniti z modro poljo, to je učinkovito. Kadar v nemških rodbinah izostane redna mesečna plača, tedaj ugasne v njih tudi volja do provokatoričnih zabav in plesov.

Nemškim trgovcem odvzeti krog odjemalcev, prireditelj izvajanjem gesla »Svoji k svojim« pa bo tudi konec nemške trgovske izživajoče preširnosti.

In enako pritisniti na nemške obrtnike, tovarnarje, podjetnike, pa skoraj uvidite, kako hitro je konec nemške slave in nemške hujskarije. Samo to je lek proti Nemcem, vse drugo je polovičarstvo, ki ne bo prineslo naši državi nikoli spoštovanja.

VEČJA OD NASILJA SOVRAŽNIKA BODI NAŠA POŽRTVOVALNOST ZA TRPEČE BRATE! SPOMINJAJTE SE JUGOSLOVENSKE MATICE!

Stranke in ustava.

Beograd, 6. febr.

Vsled sklepa zadnje seje narodnega predstavništva, da se parlament sestane potem, ko ustavni odsek dovrši svoje delo, so se poslanci razšli domov. Ostali so le nekateri poslanci, ki v raznih odsekih nadaljuje delo za konstituantno. Doslej se ve, da bodo vsi klubi predložili ali načrt ustave, ali nekatere izpremembe. Pri republikancih izdeluje načrt ustave narodni poslanec Jaša Prodanović. V Jugoslovanskem klubu delo glede ustave še ni zaključeno. Klub vztraja na stališču pokrajinske avtonomije, in sicer v njihovih zgodovinskih mejah. Naslanja se na primer: Nemčijo in Ameriko. Del Jugoslovanskega kluba zastopa v vprašanju pčirjanja davkov stališče takozvane »Doppelsteuersistema« in je za centralizacijo pošte, brzojava, prometa in vojske. Ustavni odsek zemljoradnikov je sklenil po daljši debati, naj se nazivlje država »Jugoslovanska«, in sicer z motivacijo, da so naslovi držav v slovenskem duhu vedno pridevniške, nikdar samostalne čilike. Kralju naj ostane naslov »kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev«.

★

Zemljoradniki so pripravili podpirati vlado, ako oristane na njihovih 22 točk in na nekatere praktične pogoje, ki se sedaj izdelujejo. Ti praktični pogoji se nanašajo na izvoz, uvoz, carino, varstvo agrarnih pridelkov, stvarjenje strokovnih šol, delo za ljudstvo itd.

Muslimanski klub je definitivno zaključil pretresanje predlogov o izpopolnitvi in izpremembi ustave. Muslimani zahtevajo, da se jim zagotovi svoboda konfesije, verska avtonomija in uprava verskih fondov, dalje, da se stavi v kompetenco šerifskih sodišč rodbinsko, ženitno, dedno, varstveno pravo. Muslimanski klub stoji na stališču dvodomenega sistema, a se ne bo preveč potegoval zanj.

V krogih Narodnega kluba še vedno upajo na možnost, da se pred končno odločitvijo v ustavem odseku stvari tako razvijejo, da vlada za svoj centralistični ustavni načrt ne bo imela trdne večine. V tem slučaju upa Narodni klub, da je možna izprememba v konstituenti in v vladi.

Socijalistično-komunistični konflikt.

Zagreb, 6. febr.

Danes ob 10. dopoldne bi se imela vršiti v kinematografu »Heliost« javna skupščina z dnevnim redom: Snovanje delavskih sindikatov, ki sta jo sklicala socialnodemokratska stranka in socijalistična radniška partija Jugoslavije skupno. Poročati bi imel poslanec Etbin Kristan. Na shod je došlo mnogo delavstva, pristašev navedenih strank, tako da je bilo zborovališče navito polno. To ni agajalo skrajnim levicarjem, ki so se razkropili po mestu in pripeljali s seboj okoli 100 svojih pristašev, oboroženih s palicami in žvižgalkami z namenom, da bi socialnodemokratski shod pretvorili v komunistični. Posl. Sima Miluš je odkrito izjavil, da Etbin Kristan ne sme govoriti v Zagrebu. Stopil je na stol in hotel govoriti, da bi prešlo vodstvo zborovanja v komunistične roke. Tu pa so komunisti doživeli popoln neuspeh, ker so proti takemu nasilnemu početju nastopili zborovalci. Nastal je velik hrup in bi došlo do prelivanja krvi, da niso socialisti razpustili shoda. Zanimivo je, da so komunisti razbijali socialistični shod s klici: »Živio Radič! Živio Ljlenin!« Po razpustu shoda se je socialnodemokratsko delavstvo razšlo domov med protesti proti komunističnemu terorju, pri čemer so klicali komunistom, da so zavzniki reakcije. Kakor se čuje, nameravajo socialisti sklicati za prihodnjo nedeljo novo zborovanje s povabilom na imena, da se onemogoči razbijanjem motenja.

Trgovinska pogodba z Italijo in naše pomorstvo.

Z izmenjavo ratifikacij rapalskega dogovora stopa v akuten stadij vprašanje trgovinske pogodbe z Italijo. Rapalska pogodba, ki nas je na eni strani oropala najzavednejših rojakov, nam pa na drugi strani daje svobodno roko glede naših trgovinskih odnosov z Italijo, kar moramo brezobzirno izkoristiti. Seveda skuša Italija, ki je dosegla proti nam od nje same nepričakovan političen

uspeh, doseči enak uspeh proti nam tudi pri trgovinskih pogajanjih. Znakov za to imamo v zadnjem času vse polno. Naši delegati za trgovinsko pogodbo se morajo oborožiti proti italijanskim naklepom, da bi nas še gospodarsko zaslužnili, z vso previdnostjo in odločnostjo.

Posebno važno je za nas, da si priborimo popolno svobodo za našo pomorsko plovidbo. Zdi se, da hočejo Italijani v tem oziru zastaviti vso svojo moč, da nas spravijo pod sebe. Mi smo že večkrat opozarjali na to nevarnost. Italijanski poslanik v Beogradu grof Manzoni je v pogovoru z nekim beograjskim novinarjem izjavil, da bo Italija dajala Jugoslaviji svoja prevozna sredstva na razpolago. Kaj pomenja taka milost za naše gospodarstvo, smo že ponovno razpravljali.

Omenjali smo že, kako nameravajo zadrski Italijani ustanoviti svoje parobrodno društvo s pomočjo italijanskega kapitala. To društvo naj bi prevzelo obrežno plovidbo v Dalmaciji, in sicer v interesu cele italijanske Dalmacije. Zadrski civilni komisar Bonfanti je izročil italijanski vladi tozadeven predlog, so podpisani od mestnega načelnika, trgovinske zbornice in carinskega urada. Po tem predlogu naj bi postal Zadar prosta luka in s tem središče izdatne tranzitne trgovine z jugoslovanskim zaledjem. V to svrhu bo Italija zahtevala, kakor se čuje, železniško zvezo z notranjimi deli Dalmacije in dalmatinskim Zagorjem. Na ta način bi Zadar prevzel velik del našega pomorskega prometa ter ne bi nobena naša luka mogla vzdržati te konkurence. Ital. listi pišejo namreč o železniški progi Zadar-Knin. Bati se je, da tej italijanski nameri prihaja nasproti naša direktiva za zgradbo novih železnic, ki hoče razpisati licitacijo za trasiranje proge Bihać-Zrmanja. Po našem mnenju ne bi smela naša država graditi nobene železnice, ki bi omogočala infiltracijo italijanske trgovine na Balkan v škodo naše trgovine.

Najnevarnejši naskok na naše pomorstvo, posebno na našo obrežno plovidbo, pa pripravlja Italija proti nam s tem, da nam hoče ponuditi kakor se nam javlja iz Trsta iz verodostojnega vira, izmenjavo naših ladij z malo tonažo proti italijanskim ladjam z večjo tonažo. In sicer nam hoče Italija »velikodušno« izročiti za naše male ladje dvojno tonažo v večjih ladjah. Za tem predlogom, ki se zdi na prvi pogled jako zapeljiv, tiči prava italijanska prekanost. Italijani bi namreč na ta »kavalirski« način hoteli dobiti v svoje roke vse naše ladje, potrebne za našo obrežno plovidbo, katero bi potem oni dali nam na »razpolago«, kakor se je izrazil poslanik Manzoni. Z drugimi besedami. Italijani bi prevzeli obrežno plovidbo v Dalmaciji, a mi bi imeli večje ladje za prekmorsko plovidbo, katerih ne bi mogli radi naše nerazvite prekmorske trgovine izkoristiti. Za obrežno plovidbo pa se velike ladje ne dajo racionalno uporabljati, posebno ker nimajo dostopa v male luke in so tudi v vedni nevarnosti, da nasedejo. Pri taki izmenjavi bi imela Italija še ta dobiček, da bi se rešila mnogih zanj nepotrebnih in najbrže tudi ne najmodernejših ladij za prekmorsko trgovino, katerih ima sedaj v izobilju, ko je prišla v posest avstrijskega brodogradništva.

Na te italijanske naklepe opozarjamo merodajne čimtelje, od katerih pričakujemo, da ne bodo šli na te li-manice. Vsekakor moramo zahtevati, da se pri tegeje k pogajanjem z Italijani za pomorska vprašanja in sploh za vsa vprašanja, ki se tičejo v prvi vrsti našega Primorja, primorski strokovnjaki, ki poznajo te razmere in ki bolje poznajo italijanski značaj, nego naši srbski bratje, ki niso bili v taki direktni dotiki z Italijo kot naši Primorci.

Razna poročila.

Vprašanje senata. 5. t. m. so v radikalnem klubu razpravljali o vprašanju gornje zbornice. Do sporazuma dosedaj še ni prišlo. Dr. Vesnić se je izjavil za gornjo zbornico.

Vprašanje reda v južni Srbiji. Minister za notranje zadeve Milorad Drašković bo v kratkem odpotoval s poslanci iz južne Srbije v Skopje, da prisostvuje izvršitvi odredb za vzpostavitev reda v južnih krajih.

Nov minister za pravosodje. Z ukazom je bil imenovan za ministra pravosodja narodni poslanec Marko Gjurišić.

Korita za Rušo. V ministertvu za narodno zdravje se izdeluje ukaz o nameščenju ruskih zdravnikov in razporedu upravnikov državnih kopališč.

Pečuški delavci za Jugostavilo. Notranjemu ministertvu je došla resolucija vseh delavskih organizacij iz Pečuha, kjer se predlaga, naj se to ozemlje končnoveljavno ujedini z našo državo.

★

Nemško demonstracije proti zavezniškim sklopom v Parizu. Po končanem pro-

testnem zborovanju, ki so ga priredili nemške stranke v znak protesta proti pariškemu sklopu, je 150 demonstrantov odkorakalo pred hotel, v katerem se mimogrede nahaja belgijska komisija. Več govorikov je govorilo, zbrani demonstrant pa so zapeli več domoljubnih pesmi. Ker je bilo demonstrantov vedno več, je vodstvo hotela dalo razobesiti črno zastavo in je stem pomirilo demonstrante, ki so izpraznili trg, ne da bi bili povzročili kak incident.

Francija in Poljska. O priliki potovanja maršala Pilsudskega v Francijo sta poljska in francoska vlada sporazumno sestavili nastopno izjavo: »Vladi Francije in Poljske, ki na enak način stremita za tem, da se obvaruje evropski mir, sta že opetovano priznali skupnost interesov, ki vežejo obe državi. Sporazumne sta izrazili svojo voljo, da se združita v skupnem delovanju, da obdržita kontakt pri brambi teh najvišjih interesov.« — Ministri predsednik Briand je pri današnjem sprejemu dal to izjavo na znanje poslanikom Velike Britanije, Italije in Japonske.

Gospodarstvo.

KONEC ZBOROVANJA GOSPODARSKEGA SVETA.

Zborovanje gospodarskega sveta v Beogradu je definitivno zaključeno. Sekcija za carine ki deluje v ministertvu trgovine, z ozirom na obsežno gradivo svojega dela ne bo končala pred 10 dnevi. Prometna sekcija je končala svoje poročilo in redigirala resolucijo, ki ima v glavnem nastopne točke: 1. da se čimprej skliče tarifski odbor v svrhu revizije železniških tarif, 2. da se favorizirajo naši proizvodi ter da se dovoli uvoz sirovin in strojev po povoljnih tarifih; 3. specialni tarifi za preskrbo mest; 4. ureditev pomorskega prometa in uporaba nepotrebnih manjših ladij za promet med Črnim morjem in Prahovo. Obnova prog in voznega parka naj se pospeši z državnimi posojili.

★

Borza.

Dunaj, 3. febr. (Zakasnelo.) Devize: Zagreb 465—469, Berlin 1125—1131, Budimpešta 124.75—126.75, London 2715—2735, Milan 2540—2560, New York 711—715, Pariz 4930—4970, Praga 874—880, Varšava 76—78. Valute: Dolarji 707—711, nemške marke 1124—1130, angleški funti 2700—2720, francoski franki 4930—4970, lire 2540—2560, dinarji 1862—1882, poljske marke 81—83, švicarski franki 11.175—11.225, češkoslovaške krome 875—881, madžarske krome 124.75—126.75.

Praga, 3. feb. (Zakasnelo.) Devize: Zagreb 52, Berlin 128.75, Curli 1273.50, Milan 286, Pariz 556.50, London 303, New York 77.75, Beograd 207, Dunaj 11.10, Varšava 8.75, Budimpešta 13.75. Valute: Nemške marke 128.75, švicarski franki 1268.50, lire 283, francoski franki 553.50, angleški funti 301, dolarji 75.75, dinarji 198, avstrijske krome 11.10, poljske marke 7.75.

Curli, 3. feb. (Zakasnelo.) Berlin 13.05, New York 624, London 24, Pariz 44.15, Milan 22.65, Praga 8, Zagreb 4.30, Dunaj 1.72 in pol, Varšava 0.80, avstrijske žigosane krome 1.15, Budimpešta 1.15.

Dunaj, 4. feb. (Zakasnelo.) Zagreb 469—464, Berlin 1121.50—1127.50, Budimpešta 125—127, London 27.10—27.30, Milan 25.30—25.50, New York 703—712, Pariz 4930—4970, Praga 867—873, Varšava 75.50—77.50. Valute: Dolarji 705—709, marke 1121—1127, funti 2700—2720, francoski franki 4905—4945, italijanske lire 2525—2545, dinarji 1849—1869, poljske marke 80.50—82.50, švicarski franki 11.212.50—11.272.50, češkoslovaške krome 871—877, madžarske krome 125—127.

Praga, 4. februarja. (Zakasnelo.) Devize: Berlin 128.75, Curli 1308.50, Milan 289, Pariz 567.50, London 310.50, New York 80, Beograd 209, Dunaj 10.87½. Valute: Dinarji 200, marke 128.75, švicarski franki 1308.50, lire 286, francoski franki 564.50, funti 308.50, dolarji 78, avstrijske krome 10.87½, poljske marke 7.50.

+ Obveznice predvojnih in vojnih posojil. V nekaterih beograjskih dnevnih od sobote 5. februarja sta bili objavljene dve netočni vesti o obveznicah predvojnih in vojnih posojil bivše Avstro - ožrske. Glede teh vesti se sklicuje generalna direkcija državnih dolgov na svoji prejšnji dve objavi: 1. Na več vprašanih, došlih na generalno direkcijo državnih dolgov povodcem žigosani obveznic vojnih posojil bivše Avstro - ožrske, daje generalna direkcija nastopno pojasnilo: Po členu 25. mirovne pogodbe z Avstrijo, členu 108, o obveznicah vojnih posojil, naša država ne prevzame nobenih obveznic teh posojil ter žigosani zamenjava obveznic samo tako, kakor je določeno v mirovni pogodbi. 2. Z ozirom na to, da ima mnogo naših državljanov veliko število obveznic predvojnih posojil bivše Avstro - ožrske, ki niso žigo-

sane v določenem roku, je nastopno naredbo: Nežigosane obveznice predvojnih posojil se morejo žigosati do incl. 15. marca t. l. Ta rok se ne bo podaljšal. Žigosanje se bo vršilo pri delegatih ministertva financ v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu, Novem Sadu in pri generalni direkciji državnih dolgov.

+ Odkup južne železnice. Že večkrat smo obravnavali vprašanje odkupa onega dela južne železnice, ki se nahaja na našem ozemlju. Sedaj se je sestavila strokovna komisija, ki bo te dni odpotovala na Dunaj, da vodi tamkaj pogajanja radi odkupa.

+ Ožji posvetovalni odsek se ustanovlja pri generalnem nadzorništvu ministertva za finance. Obstoja bo iz 5 oseb. V ta odsek bo imenovan po en zastopnik trgovine, Narodne banke, trgovske zbornice, industrijske zbornice in upravitelj beograjske borze.

+ Statistični odsek v ministertvu trgovine. V ministertvu za industrijo in trgovino se osnuje v najkrajšem času statistični odsek, ki bo zbiral vse podatke o kreditnih ustanovah.

+ Vprašanje trgovinske pogodbe z Nemčijo. Komisija ministertva za trgovino je izdelala z nemškimi delegati trgovinsko pogodbo med našo državo in Nemčijo. Minister za trgovino se strinja s tem načrtom trgovinske pogodbe, vendar pa je naletel na ugovor v finančno-ekonomskem komiteju, o katerih bo razpravljali ministrski svet.

+ Redni promet na Koroško preko Jesenic se otvori najpozneje do 15. t. m.

+ Izvoz ovsa dovoljen. Ministriški svet je dovolil, da se sme izvoziti 8000 vagonov ovsa. To dovoljenje pa najbrže ne bo veliko koristilo, ker naš oves v sled visokih cen ne bo mogel uspešno konkurirati.

+ Uradni dan trgovske in obrtniške zbornice se vrši v Mariboru v sredo, dne 9. t. m. od 9.—12. dopoldne v prostorih trgovske gremija v Mariboru, Jurčičeva ulica 8, II. nadstropje.

+ Cinkarna v Gaberju je v soboto 5. t. m. delno estavila obrat. V obratu ostane le še on del cinkarne, kjer se izdeluje valjani cink ter odelek za izdelovanje mrdre galice. Odpuščenih je vsled tega okrog 200 delavcev.

+ Pri zadruzi rokodelskih obrtov v Kraulu se vrše preizkušnje za pomočnike v letu 1921 dne 15. februarja, 15. maja, 15. avgusta in 15. novembra t. l.

+ Tvorilca lokomotiv v Smederevu. Neka srbska družba je zaprosila ob občino v Smederevu zemljišče za zgradbo tvornice za izdelavo in popravilo lokomotiv, poljskih strojev, mostov itd. Smederevska občina je prošnji že ugodila.

+ Monopolska taksa na bombone, čokolado itd. Na podlagi ministra za trgovino in industrijo je ekonomsko-finančni ministrski komite sklenil, da se mora plačati pri vvozu predmetov, ki so izdelani iz sladkorja ali ga vsebujejo kakor a. pr. bomboni, čokolada itd. poleg trošarine tudi monopolska taksa, ki se po odloku ekonomsko-finančnega ministrskega komiteja od 13. januarja t. l. plačuje za sladkor. Monopolska taksa se računa po množini sladkorja, ki ga dotični predmet vsebuje.

+ Finančni položaj mesta Zagreba. Minister za finance Kamanud je sprejel za greškega župana Kleinza ter z njim konferiral o finančnem položaju mesta Zagreba.

+ Od nemške vojne odškodnine, katero zahtevajo antantne države dobi Srbija letos okoli 80 milijonov zlatih mark, t. l. 5% od skupne vsote 1560 milijonov zlatih mark, ki jih mora Nemčija še letos izplačati zaveznikom.

+ Nacionalizacija državnega posestva v Belji. Generalno ravateljstvo državnega imetja je sklenilo nacionalizirati posestvo bivšega nadvojvode Friderika v Belji.

NOVO! NOVO!
NARCIS
1. IGO GRUDEN
ZVEZNA KNJIGARNA
LJUBLJANA, MARJIN TRG 8.

M. Zévac:

Kraljev vitez.Zgodovinski roman.
(Dolge.)

Val junaških misli mu je bušil v glavo. Obrnil se je ter objel s pogledom ogromno prestolno dvorano, v kateri ga je pozdravljali sleherni kotiček, vsak steber in vsaka slika na steni s slavimi, slovesnimi spomini; ustavil je oko na zlatem prestolu, ki se je dvigal v ozadju na šestorstopni estradi, pod baldahinom od višnjevega baršuna, posejanega s srebrnimi lilijami... Zapazil je množico zvestih plemenitašev, ki se je tla okrog njega, čakaje novelja, da izdere meče v njegovo obrambo; videl je Luynes, ki ga je bodril, Concini, telesno stražo, častnike, mlado kraljico Ano, ki se je bližala v silah zorne lepote, in venec spremljavalcev, ki so jo obkrožale kakor vile svojo boginjo. Oči njih vseh so bile usmerjene vanj. In Ludvik XIII. se je začel kralja.

»Gospoda,« je zaklical z zvonkim glasom, »zmagali bomo, ali pa poginemo!«

»Živel kralj! — Živel kralj! — Živel kralj!«

Klicanje je zaorilo kakor vihar, izzivalno odmevaje nevihti, ki je divjala zunaj pred Louvrom.

Tedaj pa je obvisel Ludvikov pogled na bledem obličju, čisto tam zadaj za drugimi, v okvirju stranskih vrat, odkoder je upirala vanj smrtonosne oči. Obličje se je smehljalo, ali njegov smehljaj je prešinil mladega kralja z mrazom, kakršnega občuti človek na pragu velike groze.

»Leonora Galigai!« je zamrmral polglasno. Žalost mu je legla na dušo, ne da bi vedel zakaj...

In tedaj ga je popadla groza z

vsvo svojo davečo silo. Tik zraven sebe je bil zaslišal glas:

»Da, sire, Leonora! Ona vam je upijala konja! Ona vas je poizkusila zastrupiti! Streže vam po življenju; umoriti vas hoče s pomočjo svojega soproga Concini! Varujte se, sire; čuvajte se ženske! Ona vam je nevarnejša od vse te ogromne množice!... Ukažite, sire, da preiščemo njeno stanovanje, pa boste imeli dokaz!«

Mladi kralj je prebledel kakor zid. Cigav je bil ta glas in odkod je prihajal? Slišalo se je kakor izpod zemlje. Ludvik je pogledal k svojim nogam ter zagledal nekakšno pokveko, pritlikavca, ki se je že plazil stran, ter izginil, preden mu je utegnil kralj veleti, naj počaka in utemeљи svoje strašne besede.

»Leonora Galigai! Poizkusila vas je zastrupiti! Umoriti vas hoče s pomočjo svojega soproga Concini!«

Besede so še odmevale v Ludvikovi glavi, toda pritlikavca ni bilo več nikjer...

»Živel kralj!« so klicali dvorjani

»Živel Guise!« je grmela množica pred Louvrom. »Živel osvoboditelj ljudstva!«

Kateremu izmed obeh je bila namenjena zmaga? Kateremu pogin?

Poldan je napočil. Vojvoda Guiski je moral prispeti vsak hip. Ornano ga je čakal zunaj, Vitru na dvorišču, kralj v svoji prestolni dvorani, ljudstvo na ulici. Vpiti je postajalo čedalje huje; množica je valovala kakor morje, in njeno butanje se je zdelo vsako minuto bolj divje in pogubonosno.

»Gospoda,« je rekel kralj, »tre-

notek zmage ali smrti se bliža!«

Toda njegovim besedam je sledil eden tistih čudnih pojavov, s katerimi je duša množic odnekad presenečala svoje opazovalce. Ljud-

stvo, ki je že drlo v naskok, se je zdajci jelo umikati. Dobro se je videlo z oken, kako mahajo posamezniki z rokami, mirijo razburjene trume in jim pripovedujejo nedobro vest. Čez malo hipov si razločil na stotine takšnih govornikov in na stotine skupin, ki so jih obkrožale ter poslušale z očividnimi znaki potrnosti.

Kralj je zrl osuplo na ta nenadnani prizor. Videl je, kako se trga množica na manjše gručice, ki se takisto spet cepijo, ginejo in razhajajo na vse strani. Nekateri so metali svoje sulice in arkebuzne ob tla ter sidito zapuščali pozorišče. Preden je minila ura, je ostalo na trgu pred Louvrom komaj še petdeset nepobitljivih zijal; nato je zmanjkalo tudi teh, in šum pariškega življenja, ki je prihajal iz dalje čez greben hiš, se ni zdel nič več glasnejši in razburjenjši nego ponavadi.

»Bog je storil čudež!« je vzkliknil Richelieu ter vzdignil roke proti nebu.

»Živel kralj!« so zagrmeli dvorjani.

Človek bi bil rekel, da jim prihaja klic šele zdaj res od srca...

Kakor omamljen, ves poln nejasnih sumov, se je vrnil Ludvik XIII. v svoj kabinet. Okrog četrte ure je zavladalo nad Parizom molčanje, turobno in strašno kakor dopoldanski hrup. In tedaj je dospela kralju vest, ki je pojasnila »čudež«: zvedel je, čemu se ima zahvaliti, da je tik pred izbruhom boja zavladal mir: vojvoda Guiski, je bil izginil... Voditelja ni bilo nikjer! Stoprav se uporni Pariz je žaloval nad domnevnim izdajstvom svojega malika!

Ta novica je zbudila nešteto ugibanj. Mladi kralj, ki se dopoldne ni plašil usodne borbe, je zdaj trepetal Pomišljaj je, da je vse to morda zgolj vojna zvijača: kaj če je Guise že v Louvru? Skriva se kje in

mu pripravlja smrt, nemara sporazumno z Leonoro Galigai, ki ga je hotela zastrupiti!

Iskal je z očmi Concinija ter ga zagledal šepetajočega z Leonoro. Mrliška barva njenih obrazov ga je navdala z bliskovito gotovostjo, da ti dve bitji vesta, kje je Guise! Njiju razgovor je veljal njemu, Ludvik: pomenil je njegovo smrt! Že mu je vztrepetala roka, že je odpiral ustnice, da bi izrekel nepopravljivo povelje: tedaj pa so mu javili jezdece, ki je bil pravkar dospel iz Bastilje z važnim naročilom. Velel je, naj ga pripeljejo k njemu. Jezdec je prikleknil pred kraljem ter mu pomolil pisanje.

»Od koga?« je vprašal Ludvik XIII. z nejevoljnim glasom.

»Od gospoda guvernerja, sire!« Richelieu, Concini, Lugnes, Ornano in Vitru, vsi so pristopili, da slišijo, kaj sporoča kralju bastiljski guverner v tako pomembni uri. In Ludvik je bral...

Ko je končal, mu je izginila vsa kri iz obraza. Vstal je in plosnil z dlanmi Nato je sedel ter bral še enkrat. Pismo mu je trepetalo v roki. Bral je tretjič. Obraz mu je poškratel. Neizrekljivo strmenje se je izražalo v njegovih očeh. Nazadnje je sklonil glavo; solza mu je zamergnila pogled in njegove ustnice so zamrmrale ime, ki ga ni razločil nihče izmed navzočih.

»Sire! Sire! Za Boga, kaj se je zgodilo?«

»Sire! Kaj strašnega vam poroča La Neuville?«

Ludvik XIII. je pogledal svoje svetovalce; njegove oči so bile polne jasne ponosa.

»Gospoda,« je izpregovoril s tresočim glasom, »vzlic vsem predpisom etikete in dvornih šeg vam hočem prečitati to pismo, zakaj vredno je, da ga čita kralj: Poslušajte,

gospoda, kaj nam sporoča gospod de La Neuville, guverner Bastilje!«

Zavladalo je osuplo molčanje. Ludvik je vstal in se odkril; stoje, s klobukom v roki, je čital z zvonkim in resnobnim glasom:

»Sire, Vaše Veličanstvo naj mi oprosti veliko svobodo, katero si dovoljujem. Po Vaši volji, kakor mi jo je sporočil gospod de Capetang, kraljev vitez, naj ostane jetnik docela skrit in naj ne zve nihče, da se sploh nahaja v Bastilji. To naročilo je vzrok, da svoje prošnje za točnejša navodila glede ravnanja z gospodom vojvodo Guiskem ne predložim gospodu maršalu d'Ancre ali gospodu škofu Lučonskemu, marveč naravnost Vašemu Veličanstvu.

Vaše Veličanstvo gotovo ne smatra gospoda vojvodo Guiskega za navadnega jetnika. Gospod de Capetang, ki je po nalogu Vašega Veličanstva snoči aretiral vojvodo Guiskega in ga takoj pripeljal v Bastiljo, mi ni vedel dati nikakih jasnih smernic, kako naj ravnam z njegovim jetnikom — ali bolje, z Vašim Sire!

Spričo teh okoliščin, Sire, mi je čast ponižno prositi Vaše Veličanstvo navodila, kako naj postopam z gospodom vojvodo Guiskim za čas njegovega bivanja v Bastilji; bojim se, da bi drugače zagrešil kako napako, ki bi zbudila nejevoljo Vašega Veličanstva.

Blagovolite mi oprostiti, Sire, ako porabim priliko, da iskreno čestitam Vašemu Veličanstvu na smelem in odločnem dejanju, ki že rodi svoje dobre sadove in mora nedvomno potlačiti uporno razpoloženje prebivalstva. Dovolite mi tudi, Sire, da izrazim svoje globoko občudovanje Vašemu vitezu gospodu de Capetangu, ki je drzno in odločno izvršil tako nevarno dejanje.

(Dolge prib.)

Kompanjona

s kapitalom do K 100.000 — za eksploatacijo gozda ličnem, eventualno prodaj večjo parcelo za izsekajanje. Pismena vprašanja pod „Družabnik“ na upravo lista.

ODIX
Najboljša voda za usta. — Odstranjuje smjesta neugodan dah.
E. M. PENKALA i drug, Zagreb.

Pred nakupom
na si vsakdo
ogleda veliko
zalogo

jedilnega orodja, jelkenega in aluminijevga, potne košare, čevjarskega orodja, rinfice in zapon za čevlje, sukanca, gumbov, vezanin in navivkov ter vse druge potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje pri

Josip Petelinc-u,
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Največja izbira! Nizke cene!

Kupi se 10000 m³ prvovrstnih bukavih drv

Ponudbe z navedbo cene franko vagon imenoma navedene oddajne postaje in dobavnega roka je vpsati do 15. t. m. na naslov:

Vodstvo za preskrbo drv v Ljubljani, Turjaški trg 1.

Posestvo

kupim na Kranjskem. Glavne zahteve: v lepem zdravem kraju ugoden dom, dobra gospodarska poslopja. Zemljišča vsaj nekoliko orolov. Čim več tem boljše. Električna in vodovod posebno všeč. — Ponudbe naj dobro opišejo celi objekt in navedejo zadnjo ceno ter se pošlje na: upravištvu „Jugoslavije“ pod „št. 119“. — Diskrecija strogo zajamčena.

Najlepše in najcenejše darilo za vsako priložnost je

Moj zverinjak

knjižica našim malim za zabavo in pouk s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom.

= Cena 20 kron. =

Dobiva se v Ljubljani: v Zvezni knjigarni, Marijin trg 8, v Zvezni tiskarni, Stari trg 19, I.

Koloture za štednjake

(Herdringe)

rešetke za peči (Roste)

i sav in trgovački lijev izrađuje i dobavlja:

lijevaonica željeza „SMEV“, tvornice strojeva u Bielovaru.

RUDOLF PEVEC, trgovac v MOZIRJU

je otvoril svojo podružnico v BESKEM SREMU, v bližini Beograda in Novisada ter bode v položaju najceneje in najkulantnejše postreči celo Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsom, moko vsakovrstno slanino, mastjo, svinjami, vinom karlovačkim in banatskim vse najceneje po dnevnici ceni.

Naročila se naj direktno pošiljajo na trdiko RUDOLF PEVEC v BESKI SREM. — Naslovi: Povec, Beška-Srem.

Nakupoval bodem direktno od kmetov ter bodem zamogel v vsako drugo trdiko konkurirati. — Ob enem se bode tamkaj prodajalo deske, les in drogi. Slovencem se bode brezplačno dajale eventualne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

Rudolf Pavec.

2130

Tiskovine vseh vrst

za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično, hitro in ceno

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg šte. 19.

Naročila sprejema tudi upravištvu „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v 18 Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova ulica.

Imam na zalogi

več sto hektolitrov izbornega rdečega dolenjca

letnik 1920 po K 19 — za 1 liter.

Milko Jesih veletrgovina vina Rudnik-Ljubljana.

POZOR!

Knjigarne in trgovine s papirjem ter trgovci!

Lične žepne koledarje za leto 1921

v obliki 6x4 cm komad po 2 K 80 v in 12x7 cm komad po 9 K dobavlja vsako množino

Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani.

Poštni predal 74.

(Vedno v zalogi tudi lični notesi, bloki, pisar, knjige blag. dnevniki.)

20 vagonov premoga
skupno ali posamezno
se takoj proda najvišjemu ponudniku loco žel. postaja Ormož. Stalna dobava. Kvaliteta zajamčena kakor trboveljski. Pismene ponudbe na upravištvu „Jugoslavije“ pod „PREMOG“.

Koristilo Vam bo,

če se pri vprašanjih in naročilih sklicujete na oglase v „JUGOSLAVIJI“!

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel kavarno gospodov Cesarič in Štibil.

Skrbel bom za dobro postrežbo. — V kavarni vsaki dan tamburaški koncert.

NARODNA KAVARNA, Maribor, Vetrinjska ulica, vogal Glavni trg.

Franc Gašpari.

Na prodaj v Mariboru hiša z gostilno

in celo opremo, vinom, sodi in pohištvo radi bolezn. Naslov prodajalca pove upr. Jugoslavije.

Macchiavelli:

„Vladar“

Poslovenil. Abditus

cena broš. 20 K
vez. 25

A. S. Puškin:

„PIKOVA DAMA“

preložil Dr. Vi. Borštnik

cena broš. 10 K
vez. 15

J. Glaser:

„Slovenska narodna lirika“

cena broš. 25 K
vez. 30

Dobe se v upravi „JUGOSLAVIJE“, Ljubljana, Marijin trg 1.

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Marijin trg šte. 8, Wolfova ulica šte. 1.

Poštni čekovni račun št. 11.323 Telefon šte. 64. Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi. Brzojavni naslov: Jugoslovanski kredit Ljubljana.

Sprejema

hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje

4 1/2 %

čistih brez odbitka. — Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne pološnice.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poročstvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.